

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

Meer Adam serca 10008

Depony

20 ser.
Mr. Steen
Mr. Adam serca

Aan Zijne Excellentie de
Vice-Minister-President
Plein 1
te

's-GRAVENHAGE.

Bijlage(n): 1

Uw brief van:

Onderwerp:

Surinaamse aangelegenheden

Nr 854.112

5 jan. 1967

's-Gravenhage.

President Kennedylaan 25

VERTROUW ELIJK

H. D. W. S. G. W.
H. v. d. L. G. W.

Hierbij moge ik Uwe Excellentie het volgende berichten.

a. Transmigratiebeleid in de publiciteit

In mijn brief van 16 juni 1966, no. 830.367, wees ik U reeds op het streven van enkele vooraanstaande Nederlandse Trotskisten om de kwestie van de getransmigreerde boslandcreolen in de publiciteit te brengen.

Destijds bleek o.m., dat bedoelde Trotskisten aan één der actualiteitenrubrieken van de Nederlandse televisie hadden verzocht een reportage over de getransmigreerden in Suriname te maken.

Op 28 november j.l. wijdde de VARA-rubriek "Achter het nieuws" een groot deel van de beschikbare zendtijd aan deze kwestie. Ten behoeve van deze uitzending was een reportage in Suriname gemaakt.

b. Surinaamse delegatie naar studentencongres op Cuba

Aan het deze zomer te Havana gehouden congres van studenten uit Latijns-Amerikaanse landen werd ook deelgenomen door een Surinaamse delegatie.

De samenstelling van deze delegatie is zeer waarschijnlijk als volgt geweest:

1. H. Herrenberg (8-10-1938), bekend Surinaamse nationalist, die politieke scholing in Algerije ontving.

VERTROUW ELIJK

- 2 -

2. M. Kröss (18-3-1936), een Surinamer die te Nijmegen studeert en eveneens reeds eerder de aandacht trok vanwege zijn extreem-nationalistische activiteiten. Daarnaast is hij actief in het plaatselijk "Vietnam-comité" te Nijmegen.
3. R. Tjong Ayong (5-9-1944), voorzitter van de Surinaamse studentenvereniging Leiden.

c. Contacten van Surinaamse studenten te Leiden met internationale communistische organisaties

Gebleken is, dat de groep Surinaamse studenten te Leiden, gegroepeerd rond het blad "OPO KONDREMAN" (zie mijn schrijven d.d. 24 november 1965, no. 806281), relaties onderhoudt met internationale communistische mantelorganisaties.

Door toedoen van deze groep stelde de communistische "International Union of Students" een beurs voor studie in Moskou ter beschikking van een Surinamer.

De Surinaamse student M.M. Doerga (15-1-1944), die als penningmeester van SSV-Leiden fungeert, keerde op 16 juni uit Sofia terug, waar van 6-16 juni het 7e congres van de communistische "World Federation of Democratic Youth" werd gehouden.

d. "OPO KONDREMAN" meer extremistisch

In het eerder genoemde blad "OPO KONDREMAN" werden aanvankelijk alleen anti-Amerikaanse artikelen uit de Nederlandse en internationale pers gepubliceerd.

De laatste tijd krijgt het blad echter een ander aanzien door de publicatie van uitvoerige redactionele artikelen, welke duidelijk een extremistische tendens vertonen. Een copie van het laatstverschenen nummer gelieve U als bijlage aan te treffen.

e. Scheuring in Surinaamse studentenorganisatie te Leiden

De extremistische instelling van eerdergenoemde groep Surinamers, verzameld rond "OPO KONDREMAN", heeft bij een deel van de leden van de Surinaamse Studentenvereniging Leiden en bij een aantal Surinaamse studentenorganisaties in andere universiteitssteden, weerstanden opgeroepen.

Tengevolge van deze controverse heeft de "OPO KONDREMAN-groep" zich van de SSV-Leiden afgescheiden en een nieuwe organisatie, de Surinaamse Studentenunie, opgericht.

f. Surinaamse nationalistische organisaties in Nederland.

De tot dusver belangrijkste Surinaamse nationalistische organisaties in Nederland ontplooiën reeds geruime tijd geen activiteit van enige betekenis meer.

Zoals reeds eerder werd bericht, bestaan sommige van deze organisaties, destijds met veel elan door jonge Surinaamse nationalistena opgericht, alleen nog in naam.

De hier gesignaleerde inactiviteit heeft met name betrekking op:

1. "Ons Suriname", een sedert jaren bestaande belangenvereniging van Surinamers in Nederland, waarvan de leiding in 1950 in handen kwam van nationalistische jongeren.
Nadat de bekende socioloog drs. F. Moll, die jarenlang voorzitter van de vereniging is geweest, in 1964 uit het bestuur trad, verminderden de politieke activiteiten. Het laatste half jaar bleven de activiteiten van de vereniging beperkt tot het organiseren van feestavonden.
2. VSSA
Op instigatie van dezelfde groep nationalistisch georiënteerde Surinaamse jongeren, welke in 1950 de leiding van "Ons Suriname" in handen had gekregen, trad het merendeel van de te Amsterdam studerende Surinamers in 1954 uit de Algemene Surinaamse Studentenvereniging en richtte de Vereniging van Surinaamse Studenten Amsterdam (VSSA) op. In tegenstelling tot de Surinaamse studentenorganisaties in andere universiteitssteden, streefde de VSSA naar verwezenlijking van bepaalde politieke doelstellingen, waarvan het op korte termijn verbreken van de banden met Nederland wel de voorname was.
In 1966 zijn de politieke activiteiten van VSSA geleidelijk verminderd en de laatste maanden zelfs geheel opgehouden.
Het laatste nummer van het verenigingsorgaan ("VSSA-nieuws"), waarvan de inhoud in de regel in hoofdzaak uit politieke propaganda bestond, verscheen in mei 1966.
3. PSCE
Ook het in mei 1965 opgerichte "Permanent Surinaams Congres voor Eenheid" (PSCE), dat kort na de oprichting vrij veel publiciteit kreeg, bleek geen levensvatbaarheid te bezitten.
Gedurende het jaar 1966 werd van dit congres niets meer vernomen.
Daar de initiatiefnemer, H. Herrenberg, medio 1966 via Cuba naar Suriname terugkeerde, is het niet waarschijnlijk, dat deze organisatie in de naaste toekomst nieuwe initiatieven zal ontplooiën.

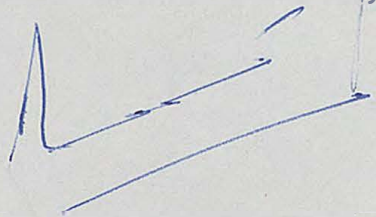
In mijn brief van 14 december 1965, no. 807.493, wees ik er reeds op dat organisaties als de AKOS (Anti Koloniale Organisatie Suriname) en de ASOW (Actiecomité tegen Surinaamse Overheidswillekeur) eigenlijk alleen nog in naam bestaan. Het feit, dat beide organisaties in het afgelopen jaar geen enkele activiteit ontplooiden, bevestigt deze zienswijze.

Voorts zijn de kleinere groepjes Surinaamse nationalistes, die, zoals in hetzelfde schrijven werd medegedeeld, in 1965 regelmatig bijeenkwamen ("donderdagavondgroep" en "zondagochtendgroep") uiteengevallen. In 1966 was er geen sprake van enige politieke activiteit van deze groepen.

Resumerende kan worden gesteld, dat van de in Nederland verblijvende Surinamers alleen de onder punt c genoemde groep Surinaamse

studenten rond het blad "OPO KONDREMAN" op dit ogenblik politieke activiteit van enige betekenis ontwikkelt. Vooral de relaties van deze groep met enkele internationale communistische organisaties, zullen dezerzijds met aandacht worden gevolgd.

HET HOOFD VAN DE DIENST

A handwritten signature in blue ink, consisting of several sharp, angular strokes. The signature is positioned to the right of the typed name.

Mr. J. S. Sinnighe Damsté

OPO

KONDREMAN

ORGAAN VAN DE SURINAAMSE STUDENT & JEUGD

2

PUBLISHED BY THE SURINAM STUDENTS UNION

Jaargang 2 december 1966 no 2

=====

Orgaan uitgegeven door de Surinaamse Studenten Unie

Administratie: P.B. 233 - Leiden

Postgiro 468313

Abonnementsprijs f 5,- per jaar

=====

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord van de redactie...	pag. 2
De Colmar overeenkomst.....	" 3
Ordeal of British Guyana.....	" 6
Thant over Washingtons reactie op initiatieven inzake Vietnam	" 12
Politieke economie.....	" I

=====

Wij verzoeken U beleefd Uw jaarlijkse bijdrage ad f 5,- voor dit blad zo spoedig mogelijk op giro 468313 te storten, waardoor wij in staat zijn Uw blad OPO KONDREMAN uit te geven.

=====

Geachte Lezer,

Tot nog toe was het karakter van ons blad "OPO KONDREMAN" in hoofdzaak informatief, aangevuld met artikelen en/of commentaren van de redactie. Het accent lag daarbij vooral op die categorie van landen, die historisch, economisch, cultureel en politiek de meeste overeenkomst met Suriname vertonen. Deze landen zijn die van Latijns-Amerika, Afrika en Azië, de onderontwikkelde wereld dus, of eufemistisch "de ontwikkelingslanden" genoemd.

Zulks was en is nodig voor een beter inzicht in de eigen, Surinaamse problematiek, die niet los gezien kan worden van de gecompliceerde totaliteit van de Derde Wereld in haar relatie tot de meer ontwikkelde welvaartsstaten van West-Europa en Noord-Amerika.

Deze door ons gevolgde weg kan dus alleen maar gecontinueerd worden. Het lijkt ons echter zeer nuttig indien wij ook van U reacties mogen ontvangen, hetzij als commentaar op datgene wat gepubliceerd is, hetzij als Uw eigen bijdrage. Dit draagt namelijk bij tot een betere inhoudsbepaling van Uw orgaan "OPO KONDREMAN".

De redactie zou het zeer op prijs stellen, indien de ingezonden stukken, brieven, gedichten, enz. voorzien zijn van een correspondentieadres. Wij hopen, dat wij van Uw kant vele reacties mogen ontvangen.

Ten slotte wensen wij U een voorspoedig 1967 toe,

Redactie.

"Wij zijn bedelaars temidden van het goud dat wij weggeven". (C.R. Biswamitre)

DE COLMAR OVEREENKOMST

In ons vorig nummer hebben wij een groot gedeelte van de bauxietgeschiedenis van ons land besproken. Hoewel bauxiet op dit moment behoort tot de belangrijkste delfstof van ons land, lijkt het toch nuttig erop te wijzen dat de politiek, die ten aanzien van andere natuurlijke hulpbronnen werd gevoerd, niet principieel verschilde van die van de bauxietexploitatie. Als voorbeeld hiervan ditmaal enige aspecten van de Colmar overeenkomst.

Op 26 januari 1957 machtigden de Staten van Suriname, onze regering om een overeenkomst aan te gaan met de Colmar Surinaamse Olie Maatschappij. Bij deze overeenkomst werd door genoemde maatschappij het uitsluitend recht verleend om aardolie, aardpek, aardwas enz. alsmede aardgas, jodium, zwavel en zwavelprodukten te zoeken en te ontginnen in ons kustgebied. Deze overeenkomst was aangegaan voor 40 jaar.

In 1963 kwam er een kleine wijziging ten nadele van Suriname, terwijl in 1964 opnieuw een aantal wijzigingen werd doorgevoerd door de regering Pengel.

A) Colmar betaalt minder !

De artikelen 8, 9, 10 van de overeenkomst van 1957 regelden de betalingen van Colmar aan ons land voor de ontginning van bovengenoemde produkten. Bij de regeling van 1957 zou Colmar aan het land een royalty betalen van 12,5% van alle olie die gevonden werd, berekend naar de handelswaarde van de produkten op de meest aangewezen plaats van uitvoer, ook al betrof het produkten die niet werden ingevoerd. Volgens de overeenkomst betekende de handelswaarde: "de hoogste prijs die een goed koopman golet op de wereldmarktprijs en de normale kosten vallend op vervoer uit Zuid-Amerika zou kunnen bedingen".

De bepaling hiervan zou geschieden door de directeur van Financien van Suriname. Deze wijze van vergoeding verviel echter en daarvoor kwam het volgende in de plaats: "Colmar zou 13 3/4% van de gevonden olie (verhoging van 1 1/4%) ^{betalen}. Dit betrof echter olie die in zee gevonden werd en hiervoor was bepaald dat eerst na 1987 de Colmar daarover 13,75% zou betalen. Tot dan zal de Colmar slechts het verschil moeten betalen tussen de overeengekomen 12,5% en de normale inkomstenbelasting, die de maatschappij toch al moest betalen volgens de overeenkomst. De waardebepaling echter zou nu anders geschieden.

De waarde zal voortaan berekend worden aan de Putmond, dat wil dus zeggen dat transportkosten en verdere behandelingskosten worden afgetrokken voordat de royalty berekend wordt.

Ook gaat men bij deze wijziging niet meer uit van de hoogste prijs, maar de prijs, die kopers die niet geleid worden door de Colmar, aan de Putmond zouden willen betalen, onder verwaarlozing van de wereldmarktprijs en de normale kosten van vervoer uit een Zuid-Amerikaanse haven, welke laatste prijzen gemakkelijk gecontroleerd kunnen worden. Wie aan Suriname zal opgeven wat de kopers betalen willen aan de Putmond, is nergens vermeld. Dit heeft onze regering nu zoveel beter geacht dan de vaststelling door de directeur van Financien aan de hand van vaststaande en te controleren gegevens.

B) Waarom tegemoet komen aan de Colmar, terwijl volgens de premier zelf de investering van de Colmar niet eens in de orde van grootte als die van de Suralco zal zijn (200.000.000 dollar). Zelfs het gehele belastingstelsel, opgenomen in de overeenkomst van 1957 kwam te vervallen, en werd vervangen door een voor de Colmar voordeliger systeem. Enkele voorbeelden hiervan zijn de volgende:

In 1957 werd nergens opgenomen, dat Suriname geen belastingen mocht verhogen. Nu echter wel! Tot 1987 zal de regering geen belastingen verhogen, die speciaal voor de oliewinning gelden. Nieuwe belastingen mogen niet meer dan 2 1/2% bedragen van de inkomstenbelasting, die Colmar zal betalen tot 1987. Tot 1987 zal de regering geen belastingen mogen heffen van maatschappijen, die aandeelhouders zijn van de Colmar, als zij 50% aandelen bezitten.

Voorts verplicht Suriname zich bij de nieuwe overeenkomst niet meer dan 11% belasting op dividenden te berekenen van de Colmar. En zo gaat het rijtje verder, de ene verplichting na de andere wordt de maatschappij ontnomen, terwijl zij zich reeds eerder aan gebonden had. Belangrijk zijn ook de nieuwe vrijdommen van de Colmar:

- 1) Colmar behoeft nu geen havengelden, liggelden en loodsgelden te betalen wanneer het haar eigen schepen betreft.
 - 2) Colmar zal tot 1987 geen huurwaardebelasting hoeven te betalen voor haar gebouwen en gronden.
 - 3) Colmar zal geen zegelrecht, uitvoerrecht, invoerrecht betalen. Tevens betaalt zij de helft van het statistiek- en consentrecht.
 - 4) Zij mag haar winsten en geïnvesteerd geld volledig overmaken naar het buitenland.
 - 5) Zij mag haar fabrieken en raffinaderijen afbreken en wegvoeren wanneer zij niet meer in Suriname wil werken.
- "Een tegemoetkomende houding is gerechtvaardigd, omdat de Colmar bijzonder

risico's en hoge kosten zal dragen nu zij olie in zee gaat ontginnen", aldus Premier Pengel. Of echter de schrijnende armoede die in zijn land heerst en de erbarmelijke toestanden wat betreft volkshuisvesting en werkloosheid zulk een houding rechtvaardigen, heeft de volksleider niet kunnen duidelijk maken. Evenmin heeft men zich druk gemaakt over wat met de generaties moet gebeuren, die door deze schandelijke overeenkomst beroofd zijn van grondstoffen die voor hun instandhouding en ontplooiing bestemd zijn. Een van de meest vreemde wijzigingen onderging artikel 20 van de overeenkomst. Volgens de oude bepaling van 1957 kon de Colmar de overeenkomst opzeggen wanneer ten genoegen van het land was aangetoond, dat voortzetting van de ontginning voor haar geen voordeel meer kon opleveren. Is dit reeds opzichzelf verwerpelijk, door de wijzigingen werd het nog fraaier. Nu werd bepaald dat de Colmar te allen tijde bevoegd is eenzijdig de overeenkomst op te zeggen, mits de maatschappij maar een maand van tevoren bij deurswaardersexploit het land in kennis stelt. Door deze opzegging wordt de overeenkomst met ingang van dat tijdstip als nietig beschouwd en vervallen de verplichtingen van de maatschappij tegen over het land.

Zij breekt dan haar raffinaderij af en voert die vrij van kosten, weg. Wij zijn dan niet alleen bedelaars temidden van het goud dat wij weggeven, zoals bovenstaande historische uitspraak van C.R. Biswamitre, maar tevens slaven op eigen bodem, zoals de Kom reeds in de jaren 30 in zijn doodgezwegen boek "Wij slaven van Suriname" aantoonde.

(. Redaktie)

THE ORDEAL OF BRITISH GUIANA (I)

INLEIDING:

British Guiana heeft pogingen ondernomen het socialisme door te voeren en heeft daarmee ook erg moeilijke problemen op zich genomen. Drie eeuwen Hollandse en Britse koloniale regering heeft ze meegemaakt. De helft van haar landbouw rijkdom en bijna alles van haar minerale produktie is in vreemde handen. Er is weinig industrie, De grootste Brits Guianese fabriek heeft minder dan tachtig arbeiders in dienst. De V.S. zette Groot Brittanie onder druk de regering Jagan omver te werpen en ze ontkennde de onafhankelijkheid van dit land totdat die was gegeven. De openlijke Amerikaanse interventie is uitgevoerd door de "Christian Anti-Communist Crusade" een door de A.F.L.-C.I.C. officialdom.

De betekenis hiervan voor Suriname is dat bij elke poging een ander systeem in te voeren, zij direct met een grote weerstand geconfronteerd zal worden van niet alleen de in Suriname aanwezige belangengroeperingen, maar ook van buitenlandse mogendheden. Dat dit voor Suriname des te moeilijker zal zijn heeft een oorzak in het feit dat het Surinaamse volk helemaal niet nationalistisch is, het kent geen eigen waarden, wat een resultaat is van het systeem waarin ze zijn opgevoed en nog steeds woden. Een voorbeeld is de grenskwestie: De Guianezen beschouwen het gebied reeds geruime tijd als het hunne, terwijl Surinamers het als betwist gebied hebben beschouwd. Dat de Surinaamse bevolking en leiders de zaak niet nuchterder en verstandelijker beschouwen bewijst het feit dat ze niet allemaal weten hoe deze kwestie in elkaar zit. Guiana dat nu onafhankelijk is, een gevolg van hun nationalistisch streven, in dit opzicht veel verder dan Suriname met haar moederland en haar koningin. Wat het Surinaamse volk in dit geval moet inzien is dat Nederland in allerlei opzichten veel te ver van Suriname verwijderd is en er geen belang bij heeft of ons Surinaams volk verkommert of niet. Een bewijs van het laatste is het feit dat Suriname ondanks haar enorme rijkdommen en mogelijkheden, toch een veel lager ontwikkelingsstadium heeft bereikt dan Nederland zonder rijkdommen. Nederland heeft nooit getracht Suriname te ontwikkelen tot een zelfstandige natie. Wij Surinamers moeten inzien dat we ons in geen enkel opzicht kunnen identificeren met de Nederlanders. Dat we alleen een zakelijke verhouding met ze kunnen aangaan op voet van gelijkheid.

Guiana is zelfstandig en heeft daarmee een enorme voorsprong op ons. Guiana heeft een bevolking van ongeveer 600.000 mensen, waarvan 90% circa 5% van het land bewoont. Suriname heeft ongeveer 330.000 inwoners waarvan eveneens 90% ongeveer 5% van het land bewoont. De oppervlakte van Guiana is 1½ die van Suriname en de bodemgesteldheid komt in grote trekken overeen met die van Suriname. Opmerkelijk is dat er in het zuiden tegen de Braziliaanse grens aan, een vlakte is die goed geschikt is voor veeteelt. In de kuststrook wordt voornamelijk suiker geproduceerd.

De samenstelling van de bevolking is iets anders dan die van Suriname: 48% hindostanen, 33% negers, 1,5% portugezen, 0,8% britten en nog enkele andere groepen.

In de inleiding wordt reeds gesproken van "wanneer dit land zijn onafhankelijkheid gekregen heeft". Een tendens in de richting van de onafhankelijkheid komt hierbij duidelijk naar voren en het resultaat is dat Guiana vandaag aan de dag onafhankelijk is. In Suriname wordt gesproken in termen van "kunnen wij eigenlijk wel onafhankelijk worden in dit stadium?" Twintig jaar geleden kon slechts 3% van de Guianese bevolking kiezen, hoewel 80% kon lezen en schrijven. Vier jaren later kwam voor het eerst het algemeen kiesrecht. Britse troepen wierpen de regering met geweld omver. "Dezelfde regering werd in 1957 en in 1961 gekozen. Met andere woorden: geen enkele economische, politieke of andere subversie van buiten heeft deze regering omver kunnen werpen. De ontwikkeling van 3% kiezersgerechtigden voor algemeen kiesrecht naar onafhankelijkheid is enorm snel gegaan; in Europa heeft het eeuwen geduurd voor het algemeen kiesrecht zijn ingang heeft gevonden. De Britse Guianese overheid is een van de weinige eerlijke en verlichte regeringen in de westerse hemisferen en brengt suggesties en antwoorden naar voren wat betreft imperialistische investeringen onafhankelijkheid, socialisme, democratie, bourgeoisie en de werken van de middenklasse in ontwikkelingsland.

In het jaar 1833, tegenover Suriname in 1863, werd de slavernij afgeschaft. Een factor waarmee rekening gehouden moet worden bij de vergelijking van de historische ontwikkeling van Guiana en Suriname. De geschiedenis van de slavernij en afschaffing loopt vrijwel parallel met die van Suriname.

De koloniale regering

Brits Guiana heeft heel wat constituties gekend. Een links gouvernement is altijd tegenhouden door de Britten. In de jaren 1800 was de regering in handen van de slaveneigenaars, toen nog in Nederlandse handen. De afschaffing van de slavernij onder Engels heerschappij veroorzaakte geen verandering in de structuur van klasse of regering. In 1850 kwam er een wijziging van het kiesstelsel als gevolg van het wijzigen van de landbezittingen, maar de kleine zakenlui en de beroepsmiddenklasse kregen nog geen stemrecht. De Portugezen en Chinezzen hadden toen een leidende positie in de handel, terwijl de negers voor de protectie zorgden. Negers werden politieagenten en onderwijzers. Gedurende de periode van 1891 tot de eerste wereldoorlog heeft de negerbevolking zich goed opgewerkt, terwijl het ook de Portugese goed ging. De negers hadden reeds kandidaten voor verkiezingen etc. De hindostanen beginnen zich te ontwikkelen en de Demerariaanse bevolking ontwikkelt zich tot wat ze nu is.

Opmerkelijk is dat er op de plantages werd gestaakt en dat er opstanden werden ontketend, wat in Suriname heel sporadisch is voorgekomen, en dat het staken tot nu toe voorkomt. Wanneer men staakt betekent dat men reeds bewust wordt van eigen waarden. Wanneer we een vergelijking trekken met Suriname dan zien we dat men niet weet wat staken is of wat het kan betekenen. Door het enorm geraffineerd systeem van opvoeden, bedreigen, toegeven etc. komt men in Suriname nooit tot staken of protesteren op een of andere manier. Surinamers zijn niet zo ver dat zij in opstand kunnen komen zoals op "Black Friday" in Guiana.

De P.P.P.

Politiek bewustheid en activiteit in Guiana heeft in twintig jaar een vooruitgang van meer dan een eeuw in West-Europa en Noord-Amerika gekend.

De politieke ontwikkeling gaat samen met de geschiedenis van de P.P.P. en die van CHedie en Janet Jagan. Omstreeks 1947 komt Jagan die toen reeds vroeg om onafhankelijkheid en sociale hervormingen in naam van de P.P.P., naar voren. In 1943 toen de Jagans belangstelling begonnen te tonen voor de politiek waren er reeds onafhankelijkheidsbewegingen (unions) in B.G. In 1950 richtten de Jagans, Jocelyn Hubbard, Arhlon Chastan en anderen de P.P.P., voornamelijk bestaande uit arbeiders van de suikerplantages en + 30.000 man sterk, op. De Hindostaanse boeren en klein handelaren werden toen dus georganiseerd. P.P.P. leiders werden lid van de Unions. De P.P.P. was van beginsel geen raciale partij, terwijl andere zoals "League of Coloured People for the Negroes" en de "East Indian Association for the Indians" wel. Forbes Burnham werd in 1950 voorzitter van de P.P.P., maar verliet die na enige jaren, veel leden die neger waren met zich mee nemende. Hij werd opgevolgd door Brindley Benn, een neger. Een derde deel van de P.P.P. bestond toen uit negers en 2/3 deel uit hindostanen. Het programma van de P.P.P. vertoonde het verlangen naar onafhankelijkheid, maatregelen voor sociale vooruitgang en economische ontwikkeling, geneeskundige behandelingen bij ongelukken aan het werk, uitgebreide onderwijsystemen, lage huishuren, een stijging van inkomstenbelasting en een daling van indirecte belastingen. M.a.w., de partij kondigde haar voorkeur aan voor socialisme etc. en voor het aantrekken van nieuwe industrieën.

Wanneer we een vergelijking maken met Suriname dan zien we dat politieke bewustheid en activiteit vandaag aan de dag niet zo intens is als Brits Guiana twintig jaar geleden. We werden toen blij gemaakt met de kreten autonomie en R.T.C.. Verder zien we dat waar de arbeiders zijn georganiseerd er van geen enkele activiteit sprake is, m.a.w. ze zijn niet georganiseerd. De grootste partij van Guiana de P.P.P. is van beginsel geen raciale partij. De grootste partijen in Suriname zijn dat wel. In Suriname is er geen enkele politieke partij die soortgelijke gedachten als die van de P.P.P. heeft geformuleerd. In Guiana is men in die tijd politiek veel verder dan in Suriname, de noodzaak van sociale hervormingen wordt reeds ingezien. Politieke partijen in "West-Indie inclusief Jamaica en Barbados zijn typisch eenmans instrumenten geweest die gemakkelijk waren te hanteren door de Engelsen en Amerikanen terwijl de democratische P.P.P. Engeland en Amerika heel wat moeilijkheden bezorgden. De P.P.P. bracht anti-imperialistische boeken en pamfletten in B.G. en ook communistische en socialistische werken. Hoewel ze in Londen te koop lagen werden ze in B.G. verboden door de gouverneur. De P.P.P. won in kracht en in 1953 veroverde ze bij de verkiezingen 18 van de 25 zetels. Lionel Luckhoo met zijn N.D.P. was verslagen. Alles verliep ordelijk en correct. De regering Jagan kwam direct met veranderingen zoals herroeping van de "Undeniable Publications Act". "The Rice farmers Tenure Act" werd verbeterd om de boeren te helpen in verband met drainage van hun areaal. Lionel Luckhoo beschuldigde de P.P.P. van dictatuur en de "Governors State Council" sprak zijn veto uit over deze act. Moeilijkheden van verschillende aard deden zich voor; ambtenaren die eerder met de hoofdsecretaris van de gouverneur dan met de ministers contact hadden, de werkverschaffing die niet voldeed, de Anglicaanse, Katholieke en andere kerkgenootschappen zagen hun macht wat betreft de opvoeding achteruitgaan door de onafhankelijkheidsbeweging en de economische planning. Ze zagen Goddeloos communisme voor zich. "at ze niet zagen was dat de school 20e eeuwse gemaakt moest worden.

Arbeiders op de suikerplantages zagen zich voor het twistpunt of ze zich zouden laten vertegenwoordigen door de M.P.C.A., aanbevolende "Bookers" en de "Demerara Company" of door de radicale G.I.W.U. De G.I.W.U. won het door toedoen van de P.F.P. De P.P.P. kwam met een "Labour Relation's Bill" dat werd bediscussieerd in de "Legislative Council". Toen Engelse troepen voet aan wal zetten en de hoofdsecretaris van de gouverneur de volgende proclamatie voorlas:

Her Majesty's government have decided that the constitution must be suspended to prevent Communist subversion of the government and a dangerous crisis both in public order and in economic affairs The action in power has shown by their acts and their speeches that they are prepared to go to any lengths, including violence, to turn British Guiana into a communist state.

De gouverneur was toen een wetgevende macht en raad aan om z'n besluit af te sluiten en benoemde tussen de anderen, verscheiden niet gekozen kandidaten.

Splitsing in de P.P.P.

De methoden om de allianties voor onafhankelijkheid te splitsen was drievoudig:

- 1) De P.P.P. steeds meer beschuldigen van communisme.
- 2) Spelen op individuele belangen.
- 3) Raciale tegenstellingen opwekken.

In 1955 resulteerde in een splitsing toen Burnham en z'n volgelingen een massameeting in Georgetown bijeenriepen. In 1956 werd door de Britse regering een andere constitutie afgekondigd, waarvoor zekerheid door de Britse regering werd gewaarborgd en de regering afhankelijk was van de discretie van de gouverneur. Maar de P.P.P. won weer en kwam met hetzelfde programma.

"Black Friday": 1962

Bij verkiezingen in 1961 won de P.P.P. 20 zetels, de P.N.C. 11 en de U.F. 4 zetels in het parlement ondanks ontzettend veel anti-propaganda die gebaseerd was op het kweken van haat tussen de rassen.

Oktober 1961

De P.P.P. had z'n ministers gekozen. De P.N.C. begon te demonstreren tegen de regering. Jagan ging op zoek naar kapitaal. Wat in Guiana op dat moment broede kan het best onvertaald gezegd worden: The anti-communist crusade had built up a full head of steam during the election campaign and its election defeat only increased its tempo and virulence. Communist dictatorship, expropriation of property and worse things (if there are worse things) were said to threaten the country. Businessmen and the Georgetown well-to-do began withdrawing the savings they kept in B.G. and sending them to foreign banks. M.a.w. het werd een chaos. De "Civil Servants Association" (C.S.A.) en de "Federation of Unions of Government Employees" (Fuge) traden naar voren. A.F.L.-C.I.O. maakte plannen om de regering Jagan aan te vallen. Dit alles gecombineerd met lag. lonen, corruptie, anti-propaganda, demonstraties werd een hele chaos tegen de P.P.P. De C.S.A. ging in staking en de Trade Union Council riep de algemene staking uit. Peter D'Aguiar, Forbes Burnham en een zekere Ishmael stookten het volk op en het resultaat was "Black Friday". De gouverneur gaf geen gehoor aan het verzoek van Jagan om toepen te sturen, de orde te handhaven en alle pogingen van Jagan faalden.

1963: Algemene staking houdt progressie tegen

Cheddi Jagan ging steeds meer naar socialistische landen voor kapitaal. Cuba die graag produkten wou uitwisselen bood 30 miljoen voor waterkrachtwerken en 5 miljoen voor de tinindustrie, maar Engeland verbood de aanneming van het geld. Jagan wandde zich toen tot de V.N. voor economische hulp en politieke onafhankelijkheid. De F.A.O., U.N.I.C.E.F. en W.H.O. boden een helpende hand. De V.N. bood hulp met economie en adviseurs. De regering concentreerde zich toen op de gebieden gezondheid, educatie en economische ontwikkeling.

Elf tot dertien procent van het Brits Guianese budget werd besteed aan medische zorg. Het gouvernement betaalde medische zorg voor elke Guianees, inclusief hospitaalrekeningen en doktersbehandelingen. In het jaar 1962 waren er twaalf gouvernementsziekenhuizen, een tuberculose sanatorium, een hospitaal voor lepra, en een krankzinnigengesticht. Verder waren er vierentwintig health visitors stations, 56 midwife stations en 87 maternal en child health centra. Hoewel malaria en filaria nog steeds hun invloed deden gelden ging de gezondheid van de Guianees in het algemeen vooruit. Kindersterfte daalde. Overal probeerde het gouvernement gezuiverd water te introduceren, maar hier en op elk ander gebied kwam weer het wezenlijk probleem naar voren ontwikkelingskapitaal. Gedurende het P.P.P.-bewind kwamen er twee maal zoveel scholen en steeg het salaris van onderwijzers met 70%.

Er kwam bijna een coalitie P.P.P.-P.N.C. tot stand waarbij na de onafhankelijkheidsverklaring Burnham president en Jagan premier zou zijn. Maar Burnham ging mee met de V.S. die tegen de onafhankelijkheid was. Heirna kwamen nog enkele ontwikkelingen en het eindresultaat was in grote trekken: De suikerproductie, de basis van de economie, had een tekort van veertig duizend ton (1/3 deel). Aluinaarde en bauxiet hadden een vierde van hun jaarlijkse afzet verloren hetgeen de Alcan en enkele kleinere maatschappijen naar andere bronnen deed uitkijken. En de Britten, onder een overweldigende druk van de V.S. om Jagan te breken moesten een regering acceptabel voor de V.S. creëren.

Na de staking ging het politiek en economisch leven weer z'n gewone gang. De V.S. kwamen met hun programma van klassen en educational features voor leden van Unions. De secretaris van koloniën in Engeland bracht een bezoek aan B.G., maar voor z'n bezoek werd het rapport voorspeld. De V.S. beweerden dat de P.P.P.-regering de Cubaanse kwestie zou verergeren en dat Britse interventie bij de verkiezingen acceptabel moest worden gemaakt. De grote staking werd geïnspireerd door de C.I.A. en de British Intelligence. Engeland en Amerika brachten echter naar voren dat de onrust in B.G. een reden was waarom deze staat nog niet onafhankelijk kon zijn. Peter d'Aguiar was tegen de onafhankelijkheid onder P.P.P.-bewind. Forbes Burnham stond crop dat er een eerredige verkiezing was voor de onafhankelijkheid. Cheddi Jagan vroeg onafhankelijkheid onder het huidige regime maar stond een nieuwe verkiezing toe. Hij wou de kiesgerechtigde leeftijd terugbrengen op 18 jaar. Engeland wou geen onafhankelijkheid maar de V.N. riepen de Britten om een datum vast te stellen voor de onafhankelijkheid van Brits Guiana.

Strike against king Sugar

De V.S. steunden politieke stakingen die in juli 1963 eindigden. De arbeiders op de suikerplantages hinderden maatschappijkantoren om afstand te doen van de M.P.C.A., waar Booker's en de Demerara Company zaten.

De G.A.W.U., de oude G.I.W.U., kondigde een grote staking van en Booker's beloften verdrongen in de Britse troepen die op zijn suikercaracalen patrouilleerden. De V.S. veroordeelden de staking. De Brits Guianese geschiedenis is er een van Britse suikercaracaleigcnaren en arbeiders en daarom laat een staking Britse en Amerikaanse controles hun gezicht verliezen. In 1964 wordt gezegd: De strike outcome is still in doubt, as is also, of course the outcome of the political and social struggle going on in Guiana.

Wat nu

Guiana krijgt haar onafhankelijkheid als de favoriete politieke partijen P.N.C. en U.F. de verkiezing winnen. Ze zullen echter, na een overwinning, niet aan de macht kunnen blijven zonder dramatische grote economische progressie of buitenlandse hulp. Een splitsing van de P.P.P. is het doel van de V.S. De P.P.P. vertegenwoordigt de helft van het land en geen enkele stabiliteit is daarom mogelijk zonder de P.P.P. Aan investeringen zullen ze nooit komen als er geen stabiliteit is. Een verkiezingsoverwinning zoals de V.S. het wil kan alleen een verhoogde spanning, economische frustratie en een groeiende machts-geweld van de regering tot gevolg hebben. Als de P.P.P. wint moet ze proberen onafhankelijkheid te krijgen of die overwinning heeft geen betekenis. Zolang de P.P.P. bestaat zullen de V.S. druk uitoefenen op B.G. De P.P.P. kan door parlementaire democratie onafhankelijkheid en socialisme krijgen indien ze niet door de V.S. worden tegengewerkt. Guiana's hoop rust op het feit dat de meningen van de V.S. niet alleen in Guiana, maar over de gehele wereld in twijfel wordt getrokken. Voor Amerika is namelijk democratie hetzelfde als kapitalisme en de essentie van vrijheid, vrijheid voor kapitalistische ondernemingen en exploitatie. Brits Guiana zal, af gezien van Amerikaanse of Britse interventie doorgaan met worstelen, geholpen door de derde wereld.

Eenheid en progressie voor ons buurland.

C.B.

THANT OVER WASHINGTONS REACTIE OP INITIATIEVEN INZAKE VIETNAM.

TIJDSCHRIFTARTIKEL IN WEZEN JUIST

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Thant, heeft maandag verklaard dat hetgeen Emmet John Hughes in het tijdschrift Newsweek had geschreven over de houding van Washington tegenover zijn pogingen om tot vredesoverleg inzake Vietnam te komen, in wezen juist was geweest. Hughes had in dit blad geschreven dat Washington tot tweemaal toe pogingen van Thant om vredesoverleg tussen Noord-Vietnam en de V.S. te arrangeren, had getorpedeerd.

Thant, aldus Hughes, had in augustus 1964 een gesprek met president Johnson en de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk. Johnson en Rusk - althans zo meende Thant - waren het toen met de secretaris-generaal van de V.N. eens dat inleidende vredesbesprekingen vertrouwelijk en onofficieel moesten zijn. Hierop vroeg Thant president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam via de Sowjetunie of hij kon instemmen met een niet-officieel dialoog. De Noordvietnamese president had geantwoord dat hij bereid was een afgezant te sturen voor een ontmoeting met een vertegenwoordiger van de V.S. Wijlen Adlai Stevenson, die toen leider van de Amerikaanse delegatie bij de V.N. was, was over deze gang van zaken opgetogen geweest. Maar, zo merkte Hughes op, Washington liet lange tijd niets van zich horen. Op een gegeven ogenblik liet Stevenson Thant weten, dat uit de peilingen van Washington in Hanoi via Canadese relaties gebleken was dat president Ho Tsji Minh geen belangstelling had voor vredesoverleg. Thant vond dit vreemd, want als de Noordvietnamese president vertrouwelijke besprekingen wilde, dan kon men toch niet van hem verwachten dat hij dit tegenover de Canadzen zou ontkennen. Daarop had Thant een regeling getroffen voor besprekingen tussen de Amerikaanse ambassadeur in Rangoon en zijn Noordvietnamese collega. Washington voelde echter niets voor dit overleg, omdat het van mening was dat alleen al de geruchten die hierover zouden worden verspreid, zouden kunnen leiden tot de val van de Zuidvietnamese regering. Na vijf maanden zijn best gedaan te hebben, liet Thant Noord-Vietnam weten dat zijn pogingen hadden gefaald. Vierentwintig uur na ontvangst van deze boodschap in Hanoi, aldus Hughes, begonnen de Amerikaanse bomaanvallen op Noord-Vietnam.

• een commentaar.

Het State Department heeft geen commentaar willen geven op het artikel van Hughes. Woordvoerder McCloskey heeft gezegd dat hij bleef bij de eerder door hem afgelegde verklaring, dat het akkoord van Hanoi voor het overleg in Rangoon niet werkelijk gemeend was. In november 1965 zeide Rusk op een persconferentie dat de communisten belangstelling hadden voor een of ander plan dat het gezicht van de V.S. zou redden als het mocht worden uitgevoerd, maar dat hun de vrije hand in Zuid-Vietnam zou laten. Hanoi, zei Rusk toen, wilde wel praten over zijn eigen voorwaarden voor een regeling, maar niet over voorstellen van de V.S. of de regeringen van andere landen die nog bij de oorlog in Vietnam betrokken zijn.

(N.R.C. 6-12-'66)

POLITIEKE ECONOMIE

(Buitenlandse investeringen en hun gevolgen in de Derde Wereld)

Verhuizende Dollars

"Sommige Amerikaanse industrielen gedragen zich bij ons als koloniale heersers; zij weigeren onze taal te leren en zij begaan, op het stuk van menselijke betrekkingen, onvergeeflijke fouten." Dit is geen citaat uit een rode of gaullistische krent. Het komt uit de rechts-liberale, uitgesproken atlantische Frankfurter Allgemeine Zeitung. En dit is uit der Spiegel: "De Amerikaanse economische veroveraars wenden zich thans af van het Frankrijk van Charles de Gaulle en gaan Duitsland te lijf."

Imperialisme heeft vele aspecten, en wel zoveel, dat het onmogelijk is alle nauwkeurig in een definitie of formule te vatten.

Nu, terwijl dit verraderlijk en veelhoofdig monster zijn schandelijkste gezicht in Vietnam, Santo Domingo, Cuba, Peru, Venezuela, Angola, Mozambique en Zimbabwe verraaft, lijkt het ons niettemin verstandig onze aandacht te richten op enkele minder uitgesproken kenmerken en consequenties.

De modernste theorieën over Imperialisme leggen de nadruk op buitenlandse investeringen als een centrale kwestie, waar alles om draait en het lijkt ons verstandig om dit fenomeen precies te begrijpen, om niet steeds weer gepakt te kunnen worden door de argumenten van diegenen, die deze vorm van economisch imperialisme, een verschijnsel dat ook wel neo-kolonialisme genoemd wordt, verdedigen.

Beweerd wordt, dat buitenlandse investeringen betekenen: een overdracht van kapitaal van een land naar een ander land, en dat dit kapitaal even goed in het eerste land geïnvesteerd zou kunnen worden.

Aangenomen wordt, dat het investerend land een deel van zijn surplus-product (besparingen) ter beschikking stelt aan het ontvangend land, zodat hierdoor de economische ontwikkeling van het ontvangend land versneld kan worden. Hiervoor in de plaats ontvangt het investerend land rente,

eventueel moet haar kapitaal terug betaald worden, van de verhoogde productie van het ontvangend land. Beide landen profiteren dus van dit mechanisme.

Uitgaande van de kapitalistische realiteit betekent de bovenstaande theorie een monsterachtige leugen. Buitenlandse investeringen hebben steeds het tegenovergestelde bewerkstelligd, nl. een overdracht van surplus-kapitaal NAAR en niet VAN het investerend land.

Laten wij het mechanisme van de buitenlandse investeringen wat nauwkeurig bekijken, want dat verschilt van land tot land.

Om te kunnen begrijpen welk een invloed buitenlandse investeringen op de economische ontwikkeling van de onderontwikkelde landen hebben, is het verstandig om de verschillende aspecten afzonderlijk te bestuderen:

- 1) de betekenis van de investering door de buitenlandse onderneming en zijn effect op de kapitaalsomloop
- 2) de algemene invloed op de socio-economische situatie in de onderontwikkelde landen.

Niet altijd vindt er een overdracht van kapitaal plaats. Dit is zelfs in de meeste gevallen niet het geval, zoals bijvoorbeeld toen de Ford Motor Company in Canada begon.

Deze Amerikaanse maatschappij nam een controlerend belang in de aandelen in ruil voor patenten. De rest van de aandelen moest door de Canadezen opgebracht worden. Een jaar later, toen de onderneming enorm was uitgebreid, werden de Canadese aandeelhouders uitgekocht met de winst, die in Canada gemaakt was.

Of de buitenlandse investeerders begonnen (zoals het meestal in de Derde Wereld toegaat) hun activiteiten met relatief kleine kapitaalsinvesteringen. Want de beheersing van de noodzakelijke natuurlijke hulpbronnen, hoofdzakelijk land voor plantages of voor mijnbouw, werd verkregen door gewelddadige onteigening van de volkeren van de Derde Wereld, of door omkoping voor meer of minder nominale bedragen van de heersende feudale landheren of stamhoofden en regeringen (meestal corrupte.)

Dit is duidelijk de basis geweest van de enorme buitenlandse investeringen van de grote internationale oliemaatschappijen. Waarschijnlijk

hebben zij in het verleden een zekere hoeveelheid kapitaal geïnvesteerd, maar dat is niets vergeleken bij de enorme winsten, die zij gemaakt hebben en die de bronnen zijn voor één verdere expansie van hun buitenlandse investeringen.

Om een idee te krijgen van de omvang van deze bedragen dient het volgende artikel uit de New York Times van 19 november 1965:

---"Probably no United States industry has fared better overseas than the oil business. Mr. H. Cram, Chairman of the Executive Committee of the Continental Oil Company noted this yesterday, when he said:-- During the last 40 years our country's share of the free world's oil production has fallen from 74 percent to 35 percent, but the percentage by United States-based companies has only declined from about 85 percent to 71 percent.--

He added that United States Companies had about 63 percent of the non-communist world's reserves of oil.

In recent years, earnings in oil ventures abroad have brought an important return, Mr. Cram said. From 1917 to 1952, he noted, American oil companies spent \$4.2 billion in foreign nations and brought home earnings of \$7.6 billion.--That happens to be 51 percent of the earnings returned to the United States by all industry--, he said.--

In welk opzicht strookt dit zuigen van olie en geld uit de rest van de wereld met het idyllisch beeld, dat buitenlandse investeringen karakteriseert als een middel om arme landen te helpen? Klaarblijkelijk nergens. Wat hier plaats vindt is een overdracht van multi-miljard dollar betalingen aan de V.S. en dit gaat hand in hand met een verdere expansie van de Amerikaanse grant corporations in de Derde Wereld.

In de hoogtij jaren van de Britse buitenlandse investeringen, 1870 - 1913, heeft Engeland ± \$24 miljard geïnvesteerd in haar koloniën. (A.K. Carmross. Hoem and Foreign Investment 1870 - 1913)

Wat zij in diezelfde periode ontving was 41 miljard dollar. M.a.w. de stroom van kapitaal naar de onderontwikkelde landen was slechts 3/5 van de stroom, die het land weer binnen kwam, en terwijl daarbij ook nog haar buitenlandse bezittingen gestadig expandeerden.

De vraag is wie helpt wie.

In de periode van 1950 - 1963 hebben de Amerikaanse corporations 174 mil-

jard dollar aan de rest van de wereld onttrokken en tegelijkertijd 28.8 miljard dollar van de winst toegevoegd aan hun buitenlandse bezittingen. De vraag is hoe zulks mogelijk is.

Het antwoord is, dat buitenlandse takken van de Amerikaanse corporations fantastisch winstgevend zijn, gedeeltelijk omdat zij in de monopolistische markten opereren, die zij naar believen kunnen bewerken door de prijzen kunstmatig op te drijven of te drukken, gedeeltelijk omdat zij, gebruik makend van de nieuwste technieken, vaak goedkoper kunnen produceren dan de lokale concurrenten. Deze winsten, gecombineerd met de grote sommen, gebrandmerkt als afschrijving om de belasting te ontduiken, zijn de bronnen voor de grote winsten van de U.S.

We zullen nu een geval van economische exploitatie beschrijven, dat ook op Suriname van toepassing is.

De Cyprus Mines Corporation is een onderneming, die om verschillende redenen interessant en instructief is.

1e) De C.M.C. typeert de U.S. buitenlandse investeringen in de verzameling-industrie (landbouw, mijnbouw)

2e) De C.M.C. is bezig te veranderen in een GEDIVERSIFEERDE industrie, die op weg is de wereld te domineren.

3e) Aangezien de mijnen op Cyprus uitgeput raken kunnen wij nu een poging doen om de invloed na te gaan, die dit op Cyprus heeft gehad.

Onder de titel "Hot Spot, that produces plenty of Gold Cash" heeft Business Week van 10 oktober 1964 het volgende gepubliceerd:-----

---De Cyprus Mines Corporation, hoofdkwartier te Los Angeles, begon in 1912 met de exploitatie van de Skouriotissa kopermijn, die reeds door de Romeinen was gebruikt. In 1930 nam de ontwikkeling een grote vaart met de ontdekking van een van 's werelds rijkste kopermijnen, de Mavrovroeni. Rekening houdend met de lage lonen op Cyprus en het lage gehalte aan "waste" (12 - 15% vergeleken met 95 - 99 in een normale kopermijn) en de boom-prijzen voor metalen, die heersten gedurende de jaren '40 - '50, werd deze onderneming een fantastische bonanza. De naoorlogse winsten stegen tot + 100 miljoen dollar, waarvan 80% door de Mavrovroeni mijn werd geleverd. De C.M.C. besteedde slechts \$500.000 aan uitgaven voor de exploitatie. De Mavrovroeni mijn is in 1963 totaal uitgeput geraakt en verwacht wordt, dat de Skouriotissa mijn niet langer dan tot 1970 zal produceren.-----

Wat is met deze enorme som gelds gebeurd?

Een van de belangrijkste aandeelhouders, de familie Mudd, wordt in staat gesteld in Zuid-Californië de sleutelpositie als filantroop te behouden: de Harvey Mudd College in Clairemont, een filosofisch Instituut behorende aan de Universiteit van Zuid-Californië, en een Technisch Instituut behorende aan de Columbia Universiteit te New York, werden gebouwd met het geld van de Mavrovroeni mijn.

Belangrijk is nog: de winsten van Cyprus hebben de C.M.C. in staat gesteld om een geheel nieuw imperium te bouwen. Dit begon in de jaren '50 toen de bonanza op Cyprus zijn hoogtepunt bereikte en het spoedig duidelijk was, dat het einde op Cyprus in zicht kwam.

Volgens Business Week ontwikkelde zich uit de C.M.C. de volgende ondernemingen, al of niet in combinatie met andere grant corporations:

- 1) Een ijzermijn company in Peru, waarvan spoedig verwacht wordt, dat zij de grootste inkomsten-leverende tak van de C.M.C. zal worden.
- 2) Een kopermijn Company in Arizona met een tweemaal zo grote capaciteit als die van Cyprus, maar van slechtere kwaliteit.
- 3) Een Panamese scheepvaartmaatschappij, waarvoor voor de naaste toekomst gepland is een 60.000 ton metaal- en olievrachtschip, dat \$7.5 miljoen kost.
- 4) Hout- en zaagsloot ondernemingen in Oregon en Brits Colombia.
- 5) Wouden in Californië en Alabama.
- 6) Een cementfabriek op Hawaii.
- 7) Twee chemische fabrieken in Nederland.
- 8) Een maatschappij voor bungalows in Phoenix, Arizona.
- 9) Een ijzermijn Company in Australië.

Deze situatie werpt een zeer onthullend licht op de recente geschiedenis van Cyprus (bevolking 600.000) en de afgelopen internationale relaties.

De communistische partij, de grootste partij op het eiland, is zeer sterk en heeft een leidende rol gespeeld bij het omverwerpen van het juk van het Britse kolonialisme. Een echt onafhankelijke regering zou nauwelijks kunnen regeren zonder haar steun, en zou daarom onvermijdelijk een sterk anti-imperialistische lijn volgen. Het lijkt geen twijfel, of deze regering zou de Skouriotissa mijn nationaliseren en de Britse mili-

taire basis elimineren. (deze basis is belangrijk voor de controle van het Britse Olie Imperium in het Midden Oosten). Daarom was het de taak van de imperialistische regeringen om een echt, onafhankelijke regering op Cyprus te voorkomen.

Het traditionele imperialistische wapen van verdeel en heers werd gebruikt met het eeuwenoude antagonisme tussen de Turkse minoriteiten en de Griekse meerderheid als aangrijpingspunt.

Dit antagonisme kon voor een groot deel overkomen worden, indien Cyprus de mogelijkheid had gehad om over de rijkdom van de Mavrovroeni te beschikken. Maar door haar economisch bloed te laten drainen naar Zuid-Californië, was het gemakkelijk de Cyprioten in een bittere strijd tegen elkaar in te manoeuvreren. Vandaar de opruiing van de Turkse Cyprioten en de Ankara regering (een van Washingtons trouwste werktuigen) om alle pogingen van aartsbisschop Makarios om vrijheid te verkrijgen en een progressieve politiek te volgen, te dwarsbomen. Vandaar het in-chakelen van de V.N. om te bemiddelen in de bittere burgeroorlog en vandaar ook de schijnheilige en hypocritische predikingen van imperialistische regeringslui in het belang van recht en orde, verzoening, broederschap en alle andere deugdelijke vormen van gedrag, die het imperialisme altijd aan haar ongelukkige slachtoffers voorschrijft.

SLUITSTUK

De lessen van Cyprus en de hele geschiedenis van de buitenlandse investeringen zijn overduidelijk:

- 1e) Geen enkel land moet ooit onder welke omstandigheid dan ook toestaan, dat buitenlandse corporaties ondernemingen volledig bezitten en exploiteren binnen hun grenzen. Zulke ondernemingen zijn en zullen van nature geen instrumenten voor economische ontwikkeling kunnen zijn; het zijn pompen, die ontwikkeld zijn om de rijkdommen van het land naar buiten te stuwen. Dit principe geldt niet alleen voor de onderontwikkelde landen, maar ook voor de andere ontwikkelde landen (zie de krantencitaten aan het begin van dit artikel).
- 2e) In landen waar buitenlandse ondernemingen reeds bestaan, moeten deze onmiddellijk worden genationaliseerd. Het probleem van compensatie is natuurlijk een politiek probleem, maar het feit, dat het in sommige gevallen opportuun geacht mag worden een zekere compensatie te verrichten (zoals bijvoorbeeld Cuba voorgesteld

had onder bepaalde condities), mag het feit niet verduisteren, dat de buitenlandse investeerders geen enkele morele claim tot compensatie hebben. Het tegendeel is waar. In 99 van de 100 gevallen, wanneer de uitstekende kapitalistische regel van quid pro quo wordt toegepast, zal het duidelijk zijn, dat de buitenlandse investeerders grote sommen gelds schuldig zijn aan die landen, waarin zij geïnvesteerd hebben.

- 3e) Van nu af aan moet buitenlands kapitaal alleen in de vorm van leningen worden geaccepteerd. Ten slotte is de zuurtest van elke regering of politieke partij het criterium bij het beoordelen of zij oprecht toegewij is aan de nationale zaak voor onafhankelijkheid en economische ontwikkeling, haar houding ten aanzien van buitenlandse investeringen,
-